

Strah pred anarhisti je velik; poslancev se komaj polovica vdeležuje sej, nekateri so kar Madrid zapustili. Policija dela pridno, toda brez pravega vspeha. V Barceloni hoteli so jih 117 zapreti, toda tički so zvedeli prej, kaj jih čaka, in odkurili so še o pravem času. Javna poslopja v Madridu so vsa s stražami obdana.

Obrtnija.

O brušenji in likanji.

(Dalje in konec.)

Kedar brusimo v veliki meri, nam goni posebni stroj kamenito, leseno ali pa kovinsko pločo, ki predmete jako točno in hitro ogladi. Taki brusi imajo včasih do 3 metre v premeru ter se vrté zelo hitro. Brus s premerom 75—150 centimetrov se navadno 600—800krat v v jedni minuti zavrti, če mu je pa premer 100—200 centimetrov, se naj zavrti 100—200krat v jedni minuti. Brusi, s katerimi brusijo šivanke, se vrte tako hitro, da napravi jedna točka njihovega površja v jedni sekundi 30—45 metrov dolgo pot.

V novejšem času opuščajo natorne bruse bolj in bolj ter rajše segajo po umetnih smirekovih pločah (Schmiregelscheiben), ki so dosti vztrajnejše, jednako-mirnejše in pripravnejše za vsakovrstno brušenje. Goni jih stružnica ali pa posebna mašina z veliko hitrostjo. Da se hladé, kaplja nanje voda, a časih brusimo tudi na suhem. Posebnega priporočila vredne so elastične smirekove ploče, ki se vsled toplote, nastale pri brušenju, malo omeče in vsled tega popolnoma priležejo predmetu. Rabijo v prvi vrsti kovačem, ključarjem, izdelovalcem nožev, kirurških instrumentov in sploh pri kovinskih obrtih. Zmiraj pa je treba pri večjih brusih, naj bodo uže iz te ali one tvarine, paziti, da se ne razleté. Veliko nesreč se pripeti leto za letom vsled tega. Brus se neznansko hitro vrti in ako se razleti, je učinek posameznih kosov strahovit, kajti kakor krogle iz topa prebijejo in uničijo vse, kar zadenejo. Zato predpisujejo postavna določila posebne varnostne naredbe za take bruse — se ve, najboljši sredstvo zoper nesrečo je previdnost in skrbnost delavčeva. Kjerkoli pridejo mašine v poštev, tam se brezbriznost in lahkomišelnost najhuje maščuje.

Obrtnijske raznoterosti.

Nov način pritrjevanja gumb. Kako hitro in v nepravem času se odtrga gumba pri obleki — to ve vsakdo in vsakdo se je uže jezil nad to malo stvarjo, ki dela toliko neprilike, ako se loči od mesta, kamor je bila prišita. A vsaka stvar napreduje in tudi nagajivosti gumb začenja biti zadnja ura. B. Winkler v Berki na Nemškem je te dni vzel patent na novo vrsto gumb, katere lahko vsak pritrudi na hlače ali na drugo obleko brez niti in brez živjanja. Nova gumba je iz tiskane kovine. Iz sredine ji molé 4 jezički, katere treba vtakniti skozi blago. Nanje se vtakne mala, prevrtana kovinska pločica, potem se pa jezički čez njo zakrivé in s kladivom pritrjujejo tesno na pločico. Taka gumba se nikdar ne odtrga,

dokler se drži blago skupaj. No, ko pa dobé hlače luknjo, so tudi gumbe dovišile svojo nalogo! Nova iznajdba je posebno pripravna za samce, katerim delajo gumbe, kakor je znano, največje preglavice.

Tlak iz probkovine. V Londonu poskušajo nove sorte tlak, ki sestoji iz zmesi asfalta in probkovine (kork). Oboje je stisneno v obliko opeke in polaga se kakor opeka. Novi material je elastičen in vsled tega silno prijeten za hojo. Človeku se zdi, kakor bi hodil po kaki salonski preprogi. Tudi konji stopajo dobro in varno po probkovem tlaku, voz pa skorej nič ne ropota. Sedaj imajo jedno cesto (Liverpoolsko cesto) pokrito s takim tlakom in veščaki trdijo, da se bode poskušnja izvrstno obnesla.

Velikansko povečevalno steklo. Monakovska tvrdka Poeller bode na svetovni razstavi v Oikagi izložilo velikanski mikroskop, ki poveča tvarine 11 tisočkrat. Ako pa vtaknejo predmete v vazelin, ter jih razsvetlé z električno lučjo, močno kakor 11 tisoč sveč, je povečanje celo 16 tisočkratno. Povečane tvarine vidijo gledalci na velikanskem belem zastoru. Znani jesihovi črvčki, katere prosto oko komaj zapazi, se vidijo na tem zastoru kakor 30 metrov dolge kače in najfineja moka je podobna grobememu prodovju!

Vodna sila pri žagah. Pri nas imajo večinoma žage z jednim samim listom. A primeroma dokaj ceneje dela žaga, ki ima vpreženih več žag (listov) jedna poleg druge, tako da ob jednem več desk iz bruna vrežejo. Ako so vprežene

4 žage (listi), treba 6.9 konjskih sil:

pri 6 listih	7.0	"	"
" 11 "	7.3	"	"
" 12 "	10.8	"	"
" 15 "	10.3	"	"
" 18 "	13.8	"	"

Iz tega je razvidno, da porabimo pri 18 žagah le še jedenkrat toliko silo kakor pri 4 žagah. Skušnja nas nadalje uči, da se najbolje shaja z 12 listi; tedaj je poraba sile in dobljeni vspeh najugodnejši.

Kmetijstvo.

Prezimljenje čebel.

V novembru ni vselej vreme tako ugodno, da bi čebele še mogle na pašo. Ob lepih dnevih jih vidiš letati pred ulnjakom in sicer največ zaradi tega, da se sčistijo. To je vsekako dobro, kajti čim dalje čebele jeseni letajo iz panjev, tem dalje bodo pomladi mogle obstati, ne da bi izletele. Če čebele iz kakega panja ob lepih dnevih ne hoté več letati, dočim iz sosednjih panjev še pridno letajo, naj se tolče na panj, diha v izhodno luknjo, ali pa brizga v panj gorek med, da se pripravijo, da še izleté. V hladnem vremenu se seveda to mora opustiti, ker zunaj mnogo čebel od hlada otrpne in pogine.

Če pa v novembru že nastopi mraz, pa mora biti čebelarju prva skrb, kako da panje zavaruje pred mrazom. Čebele vedno oddajajo od sebe gorkoto in bi morale hitro otrpneti, da same ne proizvajajo vedno nove gorkote. Gorkoto pa dobivajo od sopenja in pa od vživanja medu. Čim bolj pride mraz v panj, temveč morajo čebele pojesti medu in tem hitreje morajo sopsti, da od mraza ne otrpnejo. Kdor misli, da čebele manj povžijejo, kakor je mrzlo, bode plačal svojo nevednost z zgubo čebel. Če po